

Thai Journal Finder : ฐานข้อมูลเพื่อการคัดเลือกวารสาร ในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ

Thai Journal Finder : Database for Selecting Academic Publishers

รัชนิกรณ์ อินเล็ก วลัยลักษณ์ แสงวรรณกุล อธิยุทธ บาลชน กฤติกา สุนทร
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น e-mail: rachanee@kku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนาฐานข้อมูลวารสารไทยที่มีค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิง (Thai impact factor) เพื่อเป็นเครื่องมือสืบค้นรายชื่อวารสารไทยที่เหมาะสมสำหรับการตีพิมพ์บทความวิชาการ โดยรายชื่อวารสารที่นำมาสร้างฐานข้อมูลต้นแบบครั้งนี้ เป็นวารสารที่ทางศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประกาศรายชื่อรับรองคุณภาพวารสารอย่างเป็นทางการในประเทศไทย และได้ประกาศรับรองรายชื่อวารสารไว้ในปี พ.ศ. 2558 แบ่งเป็นวารสารไทยกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นสามารถสืบค้นตามหัวเรื่องหลักและหัวเรื่องย่อยภายใต้สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสาขาวิชามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ โดยแต่ละรายชื่อจะให้ข้อมูลในด้านค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงย้อนหลัง 3 ปี ผู้จัดทำวารสาร กำหนดออก และหากผู้สนใจส่งบทความลงตีพิมพ์ ก็สามารถเข้าไปที่ เว็บไซต์ของวารสารชื่อนั้น ๆ เพื่อศึกษาคำแนะนำเพิ่มเติมได้ ผลจากการประเมินความพึงพอใจในการทดลองใช้ฐานข้อมูลดังกล่าวพบว่า ผู้ทดลองใช้มีความพึงพอใจมากในเกือบทุกข้อประเด็นประกอบด้วย ด้านการออกแบบ ด้านการเข้าถึงข้อมูล และด้านประโยชน์การใช้งาน ยกเว้นด้านเนื้อหาในส่วนของ เนื้อหาครอบคลุม /เพียงพอกับความต้องการใช้งานเท่านั้นที่อยู่ในระดับพอใจ

คำสำคัญ:

คุณภาพวารสารไทย, ค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิง, ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย

Abstract

This research used Research and Develop research design to create the Thai journal finder database with Thai impact factor data. It aimed to use an information technology tool for researchers in making decision to publish their articles in academic Thai journals with impact factors that Thai Citation Index Center (TCI center), the national agency reported in 2015. The announcement divided 2 groups : Group 1 and Group 2. The developed database can be searched by sub- subject of both Science and Technology discipline and Humanities and Social Sciences discipline. Each journal

title provided data about the Thai impact factor referenced back to the past 3 years, a journal publisher, a journal publication frequency, and more details for those who wanted to submit their articles for publication by searching on a journal's URL. The satisfaction result of the trial database showed that those who trialed were highly satisfied with almost all aspects of the database: Design, Access to Information, and Usability. Only the issue on Covering / Meet the requirements of Content aspect had a level of satisfaction.

Keyword:

Quality of Thai Journals, Journal Impact Factor, Thai Citation Index Center

บทนำ

การตีพิมพ์บทความทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักวิชาการ เนื่องจากเป็นการนำเสนอความรู้ใหม่ที่ได้นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักวิชาการคนอื่นในสาขาวิชาเดียวกัน นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ในสาขานั้นๆ รวมทั้งเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ของการเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาโดยบทความที่ได้รับการตีพิมพ์อาจถูกนำไปอ้างอิง (Cited) ในงานวิชาการของนักวิจัยอื่น ซึ่งปริมาณและความถี่ของบทความที่ถูกนำไปอ้างอิงเหล่านี้จะเป็นส่วนสำคัญที่ถูกนำไปพิจารณาถึงคุณภาพของนักวิจัยตลอดจนสถาบันที่นักวิจัยสังกัดเพื่อประกอบการพิจารณาให้ทุนวิจัย หรือการจัดอันดับสถาบัน ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ⁽⁵⁾ ดังนั้นการคัดเลือกวารสารที่เหมาะสมเพื่อลงพิมพ์เผยแพร่บทความวิชาการจึงเป็นสิ่งที่นักวิชาการควรคำนึงถึงอย่างยิ่ง เนื่องจากการเลือกตีพิมพ์บทความลงเผยแพร่วารสารที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในขอบเขตสาขาวิชาของบทความ และมีอัตราการอ้างอิงสูงก็จะช่วยเพิ่มโอกาสให้กับบทความที่ได้รับการตีพิมพ์นั้นเป็นที่สนใจของนักวิชาการในสาขาวิชานั้นๆ ได้ติดตามอ่านและนำไปอ้างอิงในผลงานของนักวิจัยท่านอื่นๆ

การจัดอันดับวารสารที่มีคุณภาพ เชื่อถือได้ในแต่ละสาขาวิชา จะต้องมีการกำหนดเพื่อใช้เปรียบเทียบคุณภาพและใช้จัดอันดับวารสารแต่ละชื่อ ตัวชี้วัดที่เป็นที่รู้จักแพร่หลายในระดับสากลตัวหนึ่งคือ ค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิง (Impact Factor) ที่หมายถึง ค่าจำนวนครั้งโดยเฉลี่ยที่บทความในวารสารรายการหนึ่งได้รับการอ้างอิงในรอบ 2 ปี ซึ่งเป็นวิธีการที่ Eugene Garfield ได้คำนวณจำนวนครั้งโดยเฉลี่ยจากจำนวนครั้งที่บทความของวารสารนั้นถูกอ้างอิงหารด้วยจำนวนบทความทั้งหมดของวารสารนั้นตีพิมพ์ในระยะเวลา 2 ปีย้อนหลัง⁽⁶⁾ การคำนวณโดยเฉลี่ยเช่นนี้ แม้จะมีข้อโต้แย้งจากนักวิชาการบางกลุ่มว่ายังไม่ได้แสดงถึงคุณภาพที่แท้จริงของวารสาร และยังคงมีผู้คิดตัวชี้วัดตัวอื่นขึ้นมาใช้เปรียบเทียบคุณภาพและใช้จัดอันดับวารสารอย่างต่อเนื่อง แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันว่าการเลือกวารสารเพื่อลงพิมพ์ การพิจารณาค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงของวารสาร (Impact Factor) ในแต่ละสาขาวิชาก็ยังมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนักวิจัยอยู่มาก เนื่องจากความเชื่อมั่นที่ว่าหากมีการตีพิมพ์ผลงานในวารสารที่ค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงสูงโอกาสที่ผลงานจะถูกนำไปอ้างอิงก็อาจสูงไปด้วย⁽¹⁾

จากความสำคัญของค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงดังกล่าว ประเทศไทยจึงได้เริ่มการจัดทำดัชนีค่าผลกระทบการอ้างอิงของวารสารวิชาการไทยขึ้นในปี พ.ศ. 2547 โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้อนุมัติโครงการให้มีการจัดตั้ง ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยอย่างเป็นทางการ เพื่อทำหน้าที่ประเมินค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงของวารสารไทย (Thai Journal Impact Factor, T-JIF) โดยใช้หลักการคำนวณเช่นเดียวกับการคำนวณค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงแบบเดียวกับของวารสารระดับนานาชาติของ ISI และรายงานค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงสำหรับ

วารสารวิชาการไทยในรูปแบบฐานข้อมูลที่สามารถสืบค้นข้อมูลบทความและข้อมูลการอ้างอิงบทความในวารสารวิชาการไทยได้บนระบบออนไลน์ (Online Database) ทั้งนี้ในระยะแรกวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูลส่วนใหญ่เป็นวารสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่อมาในปี พ.ศ. 2551 คณะอนุกรรมการกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (สกว.) ได้ร่วมกันให้ทุนวิจัยเรื่อง “โครงการจัดทำฐานข้อมูลวารสารไทย: สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์” เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสำหรับสืบค้นข้อมูลการตีพิมพ์ และข้อมูลการอ้างอิงของวารสารไทยสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์โดยใช้เกณฑ์คล้ายคลึงกับเกณฑ์สำหรับวารสารทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ในปัจจุบันศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยมีคณะทำงาน 2 ส่วน คือ คณะทำงานวารสารด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดำเนินงานโดยศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และคณะทำงานวารสารด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ดำเนินการโดยศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย ที่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์⁽⁴⁾ ซึ่งจะประกาศค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงของวารสารไทยอย่างต่อเนื่องทุกปีผ่านเว็บไซต์ของศูนย์ที่ URL: http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/ ซึ่งค่า T-JIF นี้ ถือเป็นการประกาศรายชื่อวารสารวิชาการที่เป็นที่ยอมรับในสาขาวิชาในระดับชาติ สามารถใช้เป็นเกณฑ์ในการเผยแพร่ผลงานวิชาการประเภทบทความวารสารตามแนวทางการประเมินคุณภาพของวิทยานิพนธ์ระดับดุษฎีบัณฑิต และวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทบัณฑิตได้

แต่ในปัจจุบันการสืบค้นวารสารไทยที่มีค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงเพื่อประกอบการตัดสินใจส่งผลงานไปตีพิมพ์นั้นยังไม่สามารถที่จะสืบค้นได้จากสาขาวิชาย่อยหรือจากชื่อวารสารได้โดยตรง นักวิจัยทำได้เพียงการตรวจสอบการจัดลำดับวารสารตามสาขาวิชาหลักที่ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทยได้กำหนดไว้เท่านั้น⁽²⁾ อันประกอบด้วย คือ 1) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และ 2) สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และหากต้องการศึกษารายละเอียดของวารสารหรือในแต่ละสาขาวิชาย่อย เช่น ผู้จัดทำวารสาร กำหนดออก และคำแนะนำสำหรับผู้ต้องการส่งบทความลงตีพิมพ์ จะทำได้โดยการคลิก link URL ของวารสารแต่ละรายการ ทำให้ไม่สะดวกแก่นักวิจัยที่ต้องใช้เวลาในการเข้าถึงวารสารแต่ละรายชื่อ นอกจากนี้ในส่วนของการให้บริการแนะนำนักวิจัยของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่นก็ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ทันทั่วทั้งที่เนื่องจากการสืบค้นดังกล่าวจะใช้เวลาค่อนข้างมาก จากปัญหาดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาวิธีการสืบค้นรายชื่อวารสารให้สะดวกมากขึ้น โดยการรวบรวมรายชื่อวารสารที่ศูนย์ดัชนีวารสารไทย (TCI) ประกาศรายชื่อรับรองมาจัดทำเป็นฐานข้อมูล จัดหมวดหมู่เพื่อการสืบค้นผ่านระบบออนไลน์ ทั้งนี้เพื่อส่งผลต่อประสิทธิภาพของการให้บริการของสำนักหอสมุดในการสนับสนุนการส่งเสริมการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยของสถาบันต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลวารสารไทยตามที่ศูนย์ดัชนีวารสารไทย (TCI) ประกาศรายชื่อรับรองในปี พ.ศ. 2558 ทั้งรายชื่อวารสารในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 เพื่อให้ให้นักวิจัยมีข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการเปรียบเทียบคุณภาพวารสารไทยแต่ละรายการก่อนพิจารณาคัดเลือกส่งบทความวิชาการไปตีพิมพ์เผยแพร่
2. เพื่อให้นักวิจัยสามารถสืบค้นรายชื่อวารสารไทยตามที่ศูนย์ดัชนีวารสารไทย (TCI) ประกาศรายชื่อรับรองใน พ.ศ. 2558 ทางออนไลน์ ตามหัวข้อเรื่องย่อยภายใต้สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ โดยแต่ละรายชื่อจะให้ข้อมูลในเรื่องของ ค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงย้อนหลัง 3 ปี ผู้จัดทำวารสาร กำหนดออก คำแนะนำสำหรับผู้ต้องการส่งบทความลงตีพิมพ์
3. เพื่อพัฒนานวัตกรรมในการให้บริการของห้องสมุดในการเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการในระยะเวลาที่รวดเร็วและง่ายต่อการตัดสินใจในการนำไปใช้ประโยชน์

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. รวบรวมรายชื่อวารสารจากฐานข้อมูลวารสารไทยตามที่ศูนย์ดัชนีวารสารไทยประกาศรายชื่อรับรองในปี พ.ศ. 2558 ทั้งรายชื่อวารสารในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสาขาวิชา มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ จากเว็บไซต์ http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/Evaluation/Evaluation_56.html ซึ่งเป็นประกาศผลการประเมินคุณภาพวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI รอบที่ 2 (และรวมรอบที่ 1 ด้วย) ประกาศ ณ วันที่ 15 ตุลาคม 2556⁽³⁾ มาลงในโปรแกรม Microsoft Excel เพื่อเตรียมนำข้อมูลส่วนอื่นมาลงใน รายละเอียด

2. จำแนกวารสารตามหัวเรื่อง (Subject) ตามที่ปรากฏในฐานข้อมูล WorldCat และฐานข้อมูล Thai Union Catalogue นำหัวเรื่องที่ได้มาลงในไฟล์ของโปรแกรม Microsoft Excel ที่ได้จัดทำไว้ในขั้นตอนที่ 1

3. ศึกษารายละเอียดข้อมูลของวารสารแต่ละรายชื่อเพิ่มเติม ประกอบด้วย 1) ค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงย้อนหลัง 3 ปี 2) ผู้จัดทำวารสารหรือสำนักพิมพ์ 3) กำหนดออก 4) คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

4. ส่งข้อมูลทั้งหมดให้ฝ่ายโปรแกรมเมอร์เพื่อจัดทำฐานข้อมูลต้นแบบ โดยกำหนดเงื่อนไขที่สำคัญคือ ฐานข้อมูลจะต้องมี 2 ส่วนที่สำคัญ คือส่วนบริการผู้ใช้ และส่วนของเจ้าหน้าที่ดูแลระบบ (Admin) เพื่อเข้าไปแก้ไขหรือปรับปรุงข้อมูล สำหรับส่วนการใช้งานที่แสดงในหน้าจอ ต้องประกอบด้วย ชื่อวารสาร ผู้จัดทำหรือสำนักพิมพ์ กลุ่มวารสาร (1 หรือ 2) ค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิง (Thai Impact Factors) หมายเลขมาตรฐานสากลประจำวารสาร (ISSN) หัวเรื่องหรือสาขาวิชา และระยะเวลาในการจัดพิมพ์ ทั้งนี้จะต้องมีฝ่ายโปรแกรมเมอร์ของสำนักหอสมุดร่วมด้วย เพื่อการปรับปรุงฐานข้อมูลในอนาคต

5. ทดลองนำฐานข้อมูลต้นแบบออกให้บริการ เพื่อประเมินผลการทดลองใช้จากกลุ่มบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่ให้บริการ กลุ่มอาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในฐานะผู้ใช้บริการ โดยการใช้แบบสอบถาม ร่วมกับการสัมภาษณ์จำนวน 30 คน โดยมีประเด็นการประเมิน 4 ด้านคือ ด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบ ด้านการเข้าถึงข้อมูล และด้านประโยชน์การใช้งาน

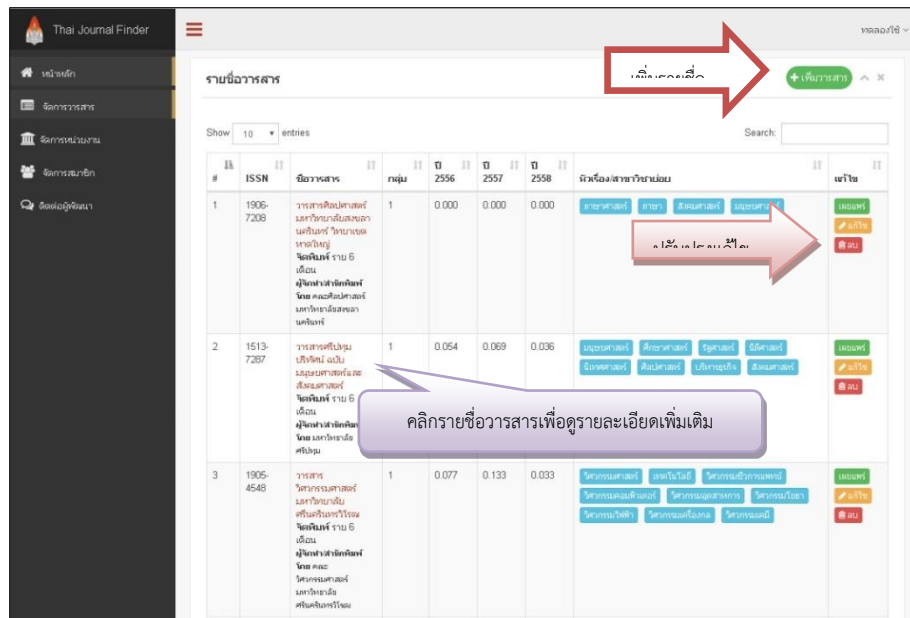
6. ปรับปรุงฐานข้อมูลตามผลการประเมินที่ได้รับในขั้นตอนที่ 5

ผลการศึกษา

การพัฒนาฐานข้อมูลวารสารไทยที่มีค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิง เพื่อการคัดเลือกวารสารในการตีพิมพ์ เผยแพร่ผลงานวิชาการ ปรากฏผลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้น จะมีการแสดงผลออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 ส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดูแลระบบ (Admin) ซึ่งสามารถเข้าไปแก้ไข เพิ่มเติม หรือ ลบข้อมูลได้ เป็นการปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีความทันสมัยและเป็นปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงรายละเอียดหน้าจอสำหรับเจ้าหน้าที่เข้าไปปรับปรุงแก้ไข

1.2 ส่วนของผู้ใช้บริการ ซึ่งจะปรากฏจำนวนวารสารที่มีอยู่ในระบบทั้งหมดและแสดงรายละเอียดโดยแบ่งเป็นคอลัมน์ แสดงหมายเลข ISSN ชื่อวารสาร กลุ่มของวารสาร ค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงย้อนหลัง 3 ปี นอกจากนี้ผู้ใช้บริการยังสามารถจัดเรียงรายการในคอลัมน์ต่าง ๆ โดยคลิกเครื่องหมายลูกศรชี้ขึ้นและลง สำหรับการค้นหาวารสารด้วยฟังก์ชันการสืบค้น จะสามารถสืบค้นได้ 2 แบบคือ

1) แบบ Basic Search ฟังก์ชันการสืบค้นนี้จะอยู่ที่ด้านบนของหน้าจอ ผู้ใช้สามารถสืบค้นผ่านขอบเขตข้อมูลที่กำหนดไว้ ได้แก่ ชื่อวารสาร ชื่อเรื่องเทียบเคียง หมายเลข ISSN หัวเรื่อง/สาขาวิชาย่อย และผู้จัดทำหรือสำนักพิมพ์ ดังแสดงในภาพที่ 2

2) การสืบค้นแบบ All Search โดยฟังก์ชันนี้จะอยู่ด้านบนของตารางรายการวารสาร เมื่อผู้ใช้พิมพ์คำสำคัญในการสืบค้นลงในช่องที่กำหนด ระบบจะทำการค้นข้อมูลจากทุกขอบเขตข้อมูลและแสดงรายการวารสารที่ค้นหาได้ ดังแสดงในภาพที่ 2

Thai Journal Finder
สืบค้นวารสารไทยออนไลน์กับยวดยานขององค์กร

234 ชื่อเรื่อง
วารสารกลุ่มที่ 1
คลิกเพื่อดูรายละเอียด

154 ชื่อเรื่อง
วารสารกลุ่มที่ 2
คลิกเพื่อดูรายละเอียด

จำนวนวารสารทั้งหมด 386 ชื่อเรื่อง

Show 10 entries

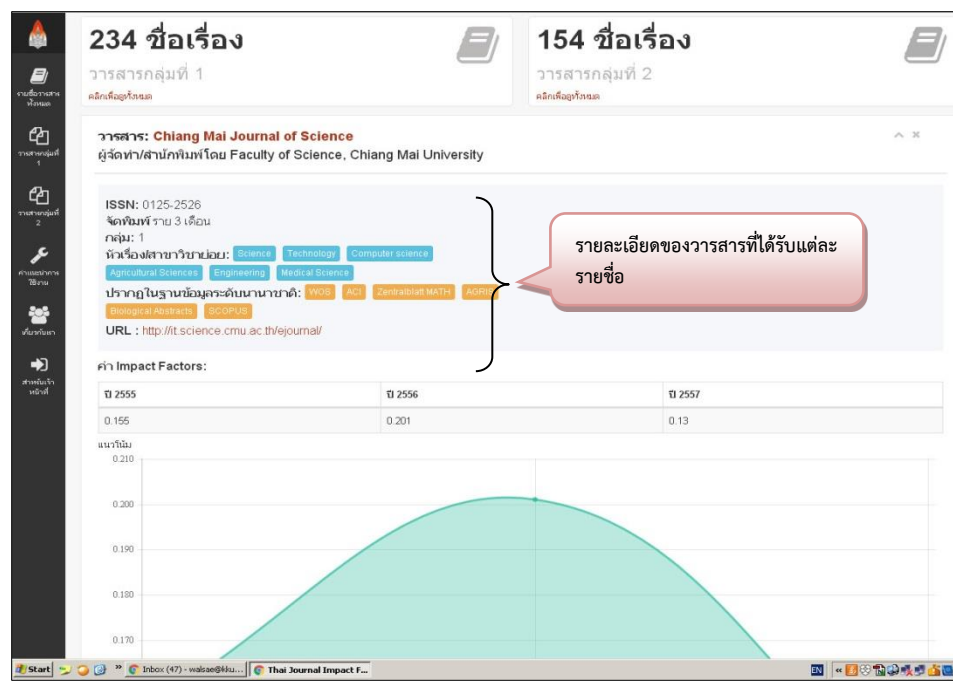
#	ISSN	ชื่อวารสาร	กลุ่ม	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	หัวข้อ/สาขาวิชา
11	1685-4322	BU Academic Review ฉบับที่ 1 ราว 6 เดือน ผู้จัดทำ: สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	1	0.1	0.1		
12	0125-6726	Buffalo Bulletin ฉบับที่ 1 ราว 3 เดือน ผู้จัดทำ: สำนักวิทยบริการ International Buffalo Information Center	1	N/A	0.025		Buffalo
13	1905-6931	CATALYST ฉบับที่ 1 ราว 6 เดือน ผู้จัดทำ: สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิร- เวทย์วิมลนาถ	1	N/A	0.000		social sciences, religion, education, arts, humanities, business
14	0125-2526	Chiang Mai Journal of Science ฉบับที่ 1 ราว 3 เดือน ผู้จัดทำ: สำนักวิทยบริการ Faculty of Science, Chiang Mai University	1	0.201	0.13		Science, Technology, Computer science, Agricultural Sciences, Engineering, Medical Science

คลิกเพื่อดูวารสารชื่ออื่นที่มีหัวเรื่องเดียวกัน

ภาพที่ 2 แสดงหน้าจอการเข้าสืบค้นสำหรับผู้ให้บริการ

นอกจากนี้ยังสามารถค้นหาวารสารตามหัวเรื่อง/สาขาวิชาโดยคลิกที่ปุ่มสีฟ้า ซึ่งระบบก็จะแสดงรายการวารสารที่มีหัวเรื่องนั้นๆ ออกมา

2. รายละเอียดการสืบค้นที่ผู้ใช้ได้รับ จะประกอบด้วย ชื่อวารสาร ผู้จัดทำ หมายเลข ISSN ระยะเวลาที่ออกกลุ่มวารสาร การปรากฏในฐานข้อมูลระดับนานาชาติ หัวเรื่อง/สาขาวิชา URL ของวารสาร และ ค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิงย้อนหลัง 3 ปีพร้อมค่าแนวโน้ม ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงรายละเอียดของวารสารแต่ละรายชื่อที่ผู้ใช้จะได้รับ

3. ผลการประเมินระบบจากผู้ใช้บริการ ผู้วิจัยได้ทดสอบการใช้งานฐานข้อมูลในระบบออนไลน์ที่หน้าเว็บไซต์ URL: <https://library.kku.ac.th/tjf/> โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจร่วมกับการพูดคุยสัมภาษณ์จากผู้รับการทดสอบจำนวน 30 คน ประกอบด้วย นักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 67.74 นักศึกษาปริญญาเอกจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.13 บรรณารักษ์จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 และอาจารย์ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.23 ผลของการทดสอบพบว่า ผู้ทดสอบมีความพึงพอใจต่อฐานข้อมูลในระดับมากที่สุดในเรื่องด้านประโยชน์การใช้งานง่ายไม่ซับซ้อน (ค่าเฉลี่ย 4.42) รองลงมาได้แก่ การออกแบบ การจัดวางหน้าจอมีความเหมาะสมใช้งานง่าย สื่อความได้ชัดเจน และข้อมูลที่ได้มีประโยชน์ใช้งานได้ตรงตามวัตถุประสงค์ (ค่าเฉลี่ย 4.35)

ส่วนประเด็นที่ผู้ทดสอบมีความพอใจน้อยที่สุดได้แก่ เนื้อหาครอบคลุม/เพียงพอต่อการใช้งาน (ค่าเฉลี่ย 4.00) และนอกจากนี้ยังมีคำถามปลายเปิดสำหรับให้ผู้รับการทดสอบได้เสนอแนะแบบอิสระ

4. การปรับปรุงฐานข้อมูลจากข้อเสนอแนะของผู้ทดลองใช้ ผู้วิจัยได้มีการปรับปรุงข้อมูลตามข้อเสนอแนะดังนี้

4.1 การเพิ่ม URL ของวารสารเพื่อการเชื่อมโยงไปยังหน้าวารสารฉบับนั้นๆ เพื่อศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับผู้ที่สนใจต้องการส่งบทความไปตีพิมพ์ แต่เดิมผู้วิจัยจะแสดงเป็นไฟล์ข้อมูลเท่านั้น แต่ผลจากการสำรวจ ผู้ใช้บริการต้องการให้ปรากฏ URL เพื่อสืบค้นเชื่อมโยงได้ทันที

4.2 เพิ่มเติมสาขาวิชาย่อยตามที่ปรากฏในวารสารแต่ละฉบับ แต่เดิมผู้วิจัยจะใช้หัวเรื่องของฐานข้อมูล WorldCat หรือ Union Catalog จากผลการสำรวจผู้ใช้บริการ ต้องการให้มีคำค้นที่หลากหลายและเป็นคำค้นตามธรรมชาติมากกว่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เพิ่มคำสืบค้นของวารสารแต่ละฉบับที่ปรากฏในส่วนวัตถุประสงค์ของวารสาร (Scope and Focus) โดยนำทุกคำที่ปรากฏมาใส่ลงในช่องสาขาวิชาย่อย

4.3 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้เพิ่มเติมข้อมูลอีก 2 หัวข้อ คือ ฐานข้อมูลในระดับนานาชาติที่วารสารชื่อนั้นๆ ปรากฏอยู่ ชื่อเรื่องเทียบเคียง เนื่องจากเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้บริการ

อภิปรายผล

การวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อสืบค้นวารสารไทยที่เหมาะสมสำหรับการตีพิมพ์ผลงานที่เผยแพร่ในครั้งนี้นี้ สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเกิดผลลัพธ์ที่เป็นมูลค่าเพิ่มของสำนักหอสมุดใน 2 ประการหลัก กล่าวคือ

1. ผลประโยชน์ที่เกิดต่อสำนักหอสมุด ได้แก่ สำนักหอสมุดมีฐานข้อมูลที่เป็นโปรแกรมที่ไม่ซับซ้อน ใช้งานได้ง่าย มีความยืดหยุ่นสูง ที่เจ้าหน้าที่ ผู้ดูแลระบบสามารถนำมาปรับปรุง เพิ่มเติมข้อมูลในส่วนที่สำคัญได้อย่างอิสระ สำนักหอสมุดมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาจัดการพัฒนางาน เป็นการสร้างนวัตกรรมในการให้บริการ จากการศึกษาต่อยอดจากองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่ เพื่อเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างสะดวก เพิ่มความสะดวกให้กับบรรณารักษ์ที่มีหน้าที่ให้บริการในการสนับสนุนด้านการวิจัยในการที่มีเครื่องมือสำหรับการแนะนำแหล่งตีพิมพ์ผลงาน

2. ผลประโยชน์ที่เกิดกับนักวิจัย/ผู้รับบริการ ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นวารสารไทยที่เหมาะสมสำหรับการลงบทความตีพิมพ์ด้วยความสะดวกและรวดเร็ว เนื่องจากผลการสืบค้นจะให้ข้อมูลข้อมูลที่สำคัญประกอบด้วย คำดัชนี ผลกระทบการอ้างอิง ย้อนหลัง 3 ปี ผู้จัดทำวารสาร กำหนดออก คำแนะนำสำหรับผู้ต้องการส่งบทความลงตีพิมพ์ สำหรับประกอบการตัดสินใจได้ในระดับหนึ่ง โดยที่ผู้บริการไม่ต้องเสียเวลาสืบค้นวารสารไทยทีละรายชื่อ

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลนี้อย่างยั่งยืน หน่วยงานจะต้องกำหนดเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบ ทำหน้าที่รับผิดชอบแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้ฐานข้อมูล เนื่องจากรายชื่อวารสารไทยที่ศูนย์ดัชนีวารสารไทยประกาศรับรองในแต่ละปีหรือแต่ละรอบอาจมีข้อมูลเปลี่ยนแปลง บางรายชื่ออาจมีการปรับเปลี่ยนกลุ่มชื่อวารสาร หมายเลขประจำวารสาร ขอบเขตการจัดทำ กำหนดออก ฯลฯ หรือมีการเพิ่ม หรือมีการถอดรายชื่อวารสาร ออกจากการประกาศรับรอง การปรับข้อมูลวารสารไทยให้เป็นปัจจุบันจึงเป็นส่วนสำคัญเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้อง

การนำไปใช้ประโยชน์

ในปัจจุบัน หอสมุดได้เปิดให้ผู้บริการเข้าสืบค้นฐานข้อมูลนี้ได้แล้วจากทางเว็บไซต์ของหอสมุดที่ <https://library.kku.ac.th/tjif/>

นอกจากนี้ผู้บริการยังสามารถเข้าสืบค้นผ่านทางแอปพลิเคชัน Smart service ของหอสมุด ภายใต้ชื่อ Thai Journal Finder ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แสดงตำแหน่งของการสืบค้นผ่าน แอปพลิเคชัน Smart Service

ห้องสมุดได้มีการเก็บสถิติสำหรับการเข้าใช้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงฐานข้อมูล รวมถึงต้องมีการจัดเก็บข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ใช้บริการและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาปรับปรุงฐานข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

รายการอ้างอิง

- (1) จีรวัฒน์ พรหมพร. (2555). *Journal Citation Reports : เอกสารอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การเลือกวารสารเพื่อตีพิมพ์บทความหรือผลงานทางการวิจัย"* ระหว่างวันที่ 27- 29 มิถุนายน 2555: ขอนแก่น: สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (เอกสารอัดสำเนา).
- (2) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. คณะกรรมการวิจัย คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน. (2556). *คู่มือผู้วิจัย เรื่อง ค่า Impact Factor และการสืบค้นรายชื่อวารสารวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ*. สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2559 จาก <http://203.131.210.100/research/wp-content/uploads/2012/12/ImpactFactorAndSearch.pdf>
- (3) ศูนย์ข้อมูลดัชนีวารสารไทย, (2548). *ค่า Thai- Journal Impact Factor (T-JIF)*. สืบค้นเมื่อ 14 กันยายน 2559 จาก http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/T-JIF.html
- (4) _____. (2556). *ประกาศผลการประเมินคุณภาพวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI รอบที่ 2 (และรวมรอบที่ 1 ด้วย) ประกาศ ณ วันที่ 15 ตุลาคม 2556*. สืบค้นเมื่อ 1 สิงหาคม 2559 จาก http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/Evaluation/Evaluation_56.html
- (5) สุพรรณ พุทธิเจริญ. (2550). Journal Impact Factor. *วารสารเทคนิคการแพทย์และกายภาพบำบัด*. 19(3), 189-192.
- (6) Garfield, Eugene. (2006). The History and Meaning of the Journal Impact Factor [Electronic version]. *JAMA*, 295(1), 90-93.